

## BELGISCHE SENAAT

VERGADERING VAN 20 APRIL 1937.

**Verslag uit naam van de Commissie van Justitie belast met het onderzoek van het Wetsontwerp tot wijziging van artikel 9 der wet van 31 Mei 1888, op de voorwaardelijke veroordeeling.**

*(Zie de n<sup>rs</sup> 51 (B. Z. 1925); 436 (1925-1926); 155, 270 (1927-1928); 73, 120 (1929-1930) en de Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, vergaderingen van 20 en 28 Juni, 4 en 11 Juli 1928; 4 en 10 December 1930; de n<sup>rs</sup> 28 (zitting 1930-1931), 108 (zitting 1935-1936) van den Senaat.)*

## SÉNAT DE BELGIQUE

SÉANCE DU 20 AVRIL 1937.

**Rapport de la Commission de la Justice, chargée d'examiner le Projet de Loi portant modification à l'article 9 de la loi du 31 mai 1888, sur la condamnation conditionnelle.**

*(Voir les n<sup>os</sup> 51 (S. E. 1925); 436 (1925-1926); 155, 270 (1927-1928); 73, 120 (1929-1930) et les Annales parlementaires de la Chambre des Représentants, séances des 20 et 28 juin, 4 et 11 juillet 1928, 4 et 10 décembre 1930; les n<sup>os</sup> 28 (session de 1930-1931), 108 (session de 1935-1936) du Sénat.)*

Aanwezig : de heeren Pierre VAN FLETEREN, voorzitter; COENEN, GILLON, HANQUET, ROLIN, SOUDAN, VAN EYNDONCK, VERGEYLEN, VOLCKAERT en Jos. DE CLERCQ, verslaggever.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Het U voorgelegde wetsvoorstel gaat uit van het initiatief van den betreurden heer Destrée. Het wijzigt zeer grondig artikel 9 der wet van 31 Mei 1888 op de voorwaardelijke invrijheidstelling en veroordeeling.

Alvorens omstandig het wetsvoorstel uiteen te zetten, zooals het van de Kamer kwam, achten wij duidelijkheidshalve nuttig, bondig zijn ontstaan te schetsen.

Het voorstel dagteekent niet van gisteren. Het werd ingediend ter vergadering van 19 Februari 1925. Nadat het wegens ontbinding was vervallen werd het andermaal ingediend ter vergadering van 9 Juli 1925.

De geachte heer Destrée stelde voor de wet van 31 Mei 1888 in tweevoudig opzicht te wijzigen.

MESDAMES, MESSIEURS,

La proposition de loi soumise à vos délibérations est due à l'initiative du regretté M. Destrée. Elle porte des modifications très profondes à l'article 9 de la loi du 31 mai 1888 sur la libération et la condamnation conditionnelle.

Avant d'exposer en détail, la proposition de loi, telle qu'elle nous est envoyée par la Chambre, nous croyons utile, pour la clarté de l'exposé, d'en faire brièvement l'historique.

La proposition ne date pas d'hier. Elle fut présentée dans la séance du 19 février 1925. Devenue caduque par suite de la dissolution, elle fut réintroduite à la séance du 9 juillet 1925.

L'honorable M. Destrée proposait de modifier la loi du 31 mai 1888 à un double point de vue.

Hij wilde haar *verruimen* met aan de rechters het voorrecht van uitstel voor elke gevangenisstraf te verleen. (Maximum vijf jaren gevangenisstraf, artikel 25 van het Strafwetboek, bij uitzondering tien jaar.)

Deze maatregel mocht slechts worden toegepast zoo de veroordeelde *geen enkele* vroegere veroordeeling wegens misdaad of wanbedrijf had opgelopen.

Bovendien *beperkte* hij het veld van toepassing van de wet met de geldboete aan het voordeel van uitstel te onttrekken.

In de toelichting van zijn wetsvoorstel zette het geachte lid de redenen uiteen die volgens hem pleiten ten voordeele van de voorwaardelijke veroordeeling.

Hij doet evenwel opmerken : « Men kan zich afvragen of de tegenwoordige toepassing niet, tot aan het misbruik, de bedoeling van den wetgever miskent.

De voorwaardelijke veroordeeling wordt zoo vaak en zoo stelselmatig toegepast dat elke Belgische burger, bij zijn geboorte, meent in het bezit te zijn van een « bon » voor een onbestraft misdrijf. Zij wordt ten aanzien van den verdachte veel meer als een toegeving, een gunst verleend, dan in het belang van de gemeenschap om herhaling te voorkomen.

En hij besluit met zijn hoofdargument : de vrees voor een straf is slechts ernstig wanneer deze straf van belang is. Dit blijkt uit de ervaring. »

Het wetsvoorstel werd door het vast Comité van den Raad voor wetgeving onderzocht.

In zijn advies, waarbij de Regeering zich aansloot, verklaart het dat de grens van zes maand, voorzien bij de wet van 1888, niet te wettigen is. Doch het sloot zich evenwel niet, *ne varietur*, bij het wetsvoorstel aan. Het stelde voor het uitstel niet toe te

Il voulait *l'élargir* en permettant aux juges d'accorder le bénéfice du sursis pour toute peine d'emprisonnement. (Maximum cinq années d'emprisonnement, art. 25 du Code pénal; exceptionnellement dix ans.)

Cette mesure n'était applicable que si le condamné n'avait encouru *aucune* condamnation antérieure pour crime ou délit.

D'autre part, il *restreignait* le champ d'application de la loi en excluant du bénéfice du sursis les peines d'amende.

Dans les développements annexés à sa proposition de loi, l'honorable membre expose les raisons qui, d'après lui, militent en faveur de la condamnation conditionnelle.

Il fait cependant la remarque suivante : « on peut se demander si l'application qui en est faite actuellement ne dépasse pas, jusqu'à l'abus, la volonté du législateur.

La conditionnalité s'accorde si fréquemment, si systématiquement, que tout citoyen belge peut se croire, en naissant, doté d'un bon pour un délit impuni. Elle s'accorde en considération du prévenu, comme une indulgence, une faveur, beaucoup plus qu'en considération de l'intérêt social qui est d'éviter la récidive.

Et il conclut par son argument capital : l'appréhension d'une peine à subir n'est vraiment sérieuse que si cette peine est d'importance. L'expérience le démontre. »

La proposition de loi fut soumise à l'examen du Comité permanent du Conseil de législation.

Dans son avis, auquel le Gouvernement s'est rallié, celui-ci déclare que la limite de six mois établie par la loi de 1888 ne se justifie pas. Mais il ne se rangeait cependant pas, *ne varietur*, à la proposition de loi. Il suggérait de ne pas rendre applicable la loi de

passen op de misdaden die normaal met meer dan 15 jaar dwangarbeid of levenslange hechtenis worden bestraft, zelfs zoo, verzachtende omstandigheden in aanmerking genomen, zij slechts met boetstraffelijke gevangenzetting worden bestraft.

De Regeering stelde dus feitelijk voor de grens aan te nemen voorzien in artikel 2 der wet van 4 October 1867, gewijzigd bij die van 23 Augustus 1919. Zij had bovendien vrede met het tweede punt : uitsluiting van de geldboete van het voordeel van het uitstel.

De toelichting tot staving der amendementen door de Regeering ingediend, werd ter vergadering van 19 October 1926 rondgedeeld. De heer De Winde bracht, ter vergadering van 15 Maart 1928, ter Kamer verslag uit, uit naam van de Commissie voor Justitie en burgerlijke en crimineele wetgeving.

De Commissie verklaarde zich te kunnen aansluiten, noch bij het wetsvoorstel van den h. Destrée, noch bij de door de Regeering voorgestelde amendementen.

Om redenen die wij volmondig beaamen, doch waarover het nutteloos ware uit te weiden, was de Commissie gekant tegen het verbod uitstel voor geldboete te verleen.

In overleg met de Regeering werd van deze bepaling afgezien. De heer Destrée stelde voor den rechter toe te laten uitstel toe te passen voor elke gevangenisstraf. De Regeering stelde voor dit recht eenigszins te regelen.

De Commissie van Justitie bepaalde er zich bij voor te stellen den duur van zes maand, voorzien bij de wet van 1888, door een jaar te vervangen. Tamelijk veel nieuwe amendementen werden ingediend, zoowel door de Regeering als door de Kamerleden. De beginselen in sommige daarvan vervat

sursis aux crimes punissables normalement de plus de quinze ans de travaux forcés ou de la détention perpétuelle, même si, par admission de circonstances atténuantes, ils sont seulement punis d'un emprisonnement correctionnel.

Le Gouvernement proposait donc, en fait, d'adopter la limite inscrite dans l'article 2 de la loi du 4 octobre 1867 modifiée par la loi du 23 août 1919. Il admettait, en outre, le second point : exclusion de l'amende du bénéfice du sursis.

Les développements à l'appui des amendements déposés par le Gouvernement furent distribués en séance du 19 octobre 1926. M. De Winde fit rapport à la Chambre, au nom de la Commission de la Justice et de la Législation civile et criminelle, en séance du 15 mars 1928.

La Commission déclara ne pouvoir se rallier, ni à la proposition de loi déposée par M. Destrée, ni aux amendements proposés par le Gouvernement.

Pour des motifs, que nous approuvons entièrement, mais sur lesquels il serait oiseux d'insister, la Commission s'est déclarée défavorable à l'interdiction d'accorder le sursis pour les peines d'amende.

D'accord avec le Gouvernement, cette disposition fut abandonnée. M. Destrée proposait de permettre au juge d'appliquer le sursis pour toute peine d'emprisonnement. Le Gouvernement proposait de régler quelque peu cette faculté.

La Commission de la Justice se borna à proposer de substituer la durée d'un an à celle de six mois prévue par la loi de 1888. Un assez grand nombre d'amendements nouveaux furent déposés tant par le Gouvernement que par des membres de la Chambre. Les principes contenus dans certains d'en-

werden aangenomen en in het wetsvoorstel verwerkt.

De openbare behandeling had plaats op 20 en 28 Juni, 4 en 11 Juli 1928. Op deze laatste vergadering kwam het tot een vergelijk. Op voorstel van den geachten Minister van Justitie kende de Kamer aan de magistraten het recht toe uitstel te verleen voor gevangenisstraffen beneden drie jaar. Denzelfden dag werd het ontwerp in eerste lezing aangenomen. Het voorstel van den heer Destrée was dus grondig gewijzigd geworden.

Ter vergadering van 4 en 10 December 1930, dus 2 1/2 jaar later, werd het ontwerp andermaal behandeld.

Vóór de stemming bij tweede lezing had de Regeering bij wijze van amendement sommige louter vormelijke wijzigingen voorgesteld. Bovendien stelde zij voor een artikel 2 aan het voorstel toe te voegen. Het strekte tot de toepassing van de wet op de personen behorend tot het leger of onderhoorlig aan de militaire rechtbanken. Het uitstel kon hun zelfs worden verleend wanneer de gevangenisstraf meer dan drie jaar bedraagt, zoo zij uitgesproken wordt bij toepassing van het Militair Strafwetboek of van het besluit-wet van 13 November 1915.

Enkel en alleen om daarop niet te moeten terugkomen, zijn wij zoo vrij te doen opmerken dat artikel 2 praktisch de bestaande wetgeving in niets wijzigt.

De amendementen van de Regeering en artikel 2 werden aangenomen.

De geachte heer De Winde, verslaggever over het voorstel, had van zijnen kant een amendement ingediend dat slechts de herhaling was van den tekst in Maart 1928 door de Commissie van Justitie voorgesteld. Hij stelde voor het recht van uitstel slechts te voorzien voor de hoofdstraffen die een jaar niet te boven gaan.

tre eux furent admis et intégrés dans la proposition de loi.

La discussion eut lieu en séances des 20 et 28 juin, 4 et 11 juillet 1928. Dans cette dernière séance, un compromis intervint. Sur la proposition de l'honorable Ministre de la Justice, la Chambre reconnut aux magistrats le droit d'accorder le sursis pour les peines ne dépassant pas trois ans. Le même jour, le projet fut voté en première lecture. La proposition de M. Destrée était donc modifiée de fond en comble.

Aux séances des 4 et 10 décembre 1930, soit deux ans et demi plus tard, le projet revint en discussion.

Antérieurement, au vote en seconde lecture, le Gouvernement avait proposé par voie d'amendements quelques modifications de pure forme. En outre, il proposait d'ajouter à la proposition un article 2. Celui-ci tend à rendre la loi applicable aux personnes appartenant à l'armée ou justiciables de la juridiction militaire. Le sursis pourrait même leur être accordé lorsque l'emprisonnement à subir dépasse trois ans, s'il est prononcé par application du Code pénal militaire ou de l'arrêté-loi du 13 novembre 1915.

A seule fin de ne plus devoir revenir sur ce point, nous nous permettons de faire observer que l'article 2 n'apporte, en pratique, aucun changement à la législation existante.

Les amendements du Gouvernement et l'article 2 furent adoptés.

L'honorable M. De Winde, rapporteur de la proposition, avait, de son côté, présenté un amendement qui n'était que la reproduction pure et simple du texte proposé en mars 1928 par la Commission de la Justice. Il proposait de n'admettre la faculté du sursis que pour les peines principales ne dépassant pas une année.

Dit amendement werd bij zitten en opstaan verworpen en het wetsvoorstel werd ter vergadering van 10 December 1930 met 144 stemmen tegen 1 stem aangenomen.

\* \*

Ziehier, Mevrouwen, Mijne Heeren, bondig samengevat de wijzigingen die het wetsvoorstel toebrenkt aan het huidig stelsel van voorwaardelijke veroordeeling :

1<sup>o</sup> Uitstel kan worden verleend wanneer de hoofdgevangenisstraf niet meer zes maand doch drie jaar overschrijdt.

Onder het huidig stelsel *moeten* de hoofdstraf en de bijkomende straf worden samengevoegd. Het voorstel laat den rechter toe af te zien van de vervangende straf en nog slechts rekening te houden met de hoofdstraf.

Onder het stelsel van de huidige wet en, bij toepassing dezer bepaling, mag de rechtbank inderdaad geen uitstel verleen en wanneer zij een gevangenisstraf van zes maanden en 26 frank geldboete oplegt. De twee samengevoegde straffen overschrijden zes maand.

De nieuwe wet zou toelaten van het voordeel der voorwaardelijkheid te laten genieten een overtreder die, bij voorbeeld, wordt gestraft met een gevangenisstraf van drie jaar en een geldboete van 1,000 frank;

2<sup>o</sup> Onder het huidig stelsel belet de veroordeeling tot een correctionele straf volledig het verleen en van uitstel.

De nieuwe wet zal toelaten van dit voordeel te laten genieten een beklaagde die reeds een of meerdere malen werd veroordeeld tot een boetstraffelijke geldboete;

3<sup>o</sup> De veroordeeling tot een boetstraffelijke geldboete zal niet meer

Cet amendement fut rejeté par assis et levé et la proposition de loi fut adoptée en séance du 10 décembre 1930 par 144 voix contre une.

\* \*

Voici, Mesdames, Messieurs, brièvement résumés, les changements que la proposition de loi apporte au régime actuel de la condamnation conditionnelle :

1<sup>o</sup> Le sursis pourra être accordé, lorsque la peine principale d'emprisonnement ne dépasse pas, non plus six mois, mais trois ans.

Sous le régime actuel, la peine principale et la peine accessoire *doivent* être cumulées. La proposition actuelle permet au juge de faire abstraction de la peine subsidiaire et de ne plus tenir compte que de la seule peine principale.

Sous l'empire de la loi actuelle, et par application de cette disposition, le tribunal ne peut accorder le sursis lorsqu'il prononce une peine de six mois d'emprisonnement et de 26 francs d'amende. Les deux peines cumulées dépassent six mois.

La nouvelle loi permettrait de faire bénéficier de la conditionnalité un délinquant puni, par exemple, d'une peine de trois ans d'emprisonnement et de mille francs d'amende;

2<sup>o</sup> Sous le régime actuel, la condamnation à une amende correctionnelle empêche radicalement l'octroi d'un sursis.

La loi nouvelle permettra d'en faire bénéficier un prévenu déjà condamné une ou plusieurs fois à une amende correctionnelle.

3<sup>o</sup> La condamnation à une peine d'amende correctionnelle n'entraînera

zooals thans van ambtswege aanleiding geven tot het verval van het uitstel.

Het zal dus den rechter vrijstaan dit uitstel te handhaven ondanks een tweede boetstraffelijke veroordeeling.

Ziedaar dus : 1<sup>o</sup> de straffen voor dewelke de rechter het voordeel van het uitstel mag verleen; 2<sup>o</sup> de voorwaarden in dewelke een overtreder : a) er het voordeel kan van genieten; b) er de voordeelen kan van behouden.

Afgezien van den duur der hoofdschuld, voor dewelke het wetsvoorstel het recht van uitstel aanneemt, zijn wij ervan overtuigd dat de voorgestelde wijzigingen onbetwistbare verbeteringen beteekenen.

Wij stemmen er zonder voorbehoud mede in.

Maar tot onze spijt kunnen wij niet de bepaling goedkeuren, welke aan de rechters toelaat de voorwaardelijke veroordeeling toe te staan voor de gevangenisstraffen die niet drie jaar overschrijden.

Wij moeten vaststellen dat deze wijziging niet werd verdedigd.

De heer Destrée bevestigt ons dat de wet voldoende gewettigd wordt door redenen getrokken uit de wet zelf.

Het Vast Comité voor wetgeving voert tot staving van zijn opvatting aan, dat de grens van zes maanden voorzien door den tekst der wet van 1888 niet gewettigd is. Zij werd niet gehandhaafd door het besluit-wet van 14 September 1918 voor de gevangenisstraf uitgesproken krachtens het militair strafwetboek of krachtens het besluit-wet van 13 November 1915, noch door de wet van 24 Juli 1923 voor de militaire gevangenisstraf.

Deze redeneering kan onze overtuiging niet wijzigen. Bedoelde wetgeving is uitzonderlijk, ontstaan tijdens den oorlog en alleen toepasselijk

plus, comme actuellement, d'office, la déchéance du sursis.

Le juge aura donc la faculté de maintenir celui-ci, malgré une seconde condamnation correctionnelle.

Voilà donc exposées : 1<sup>o</sup> les peines auxquelles le juge peut accorder le bénéfice du sursis; 2<sup>o</sup> les conditions auxquelles un délinquant peut : a) en bénéficier; b) en conserver les avantages.

Abstraction faite de la durée de la peine principale pour laquelle la proposition de loi admet la faculté du sursis, nous sommes convaincus que les modifications proposées constituent des améliorations incontestables.

Nous nous y rallions sans aucune réserve.

Mais nous regrettons ne pas pouvoir approuver la disposition qui permet aux juges d'accorder la condamnation conditionnelle pour les peines d'emprisonnement ne dépassant pas trois ans.

Force nous est de constater que cette modification n'a guère été défendue.

M. Destrée nous affirme que la loi se justifie suffisamment par des motifs tirés de la loi elle-même.

Le Comité permanent de législation invoque à l'appui de son opinion que la limite de six mois établie par le texte de la loi de 1888 ne se justifie pas. Elle n'a pas été maintenue par l'arrêté-loi du 14 septembre 1918 pour l'emprisonnement prononcé en vertu du Code pénal militaire ou de l'arrêté-loi du 13 novembre 1915, ni par la loi du 24 juillet 1923 pour l'emprisonnement militaire.

Ce raisonnement n'est pas de nature à modifier notre conviction. La législation visée est exceptionnelle, née pendant la guerre et applicable aux

op de rechtsplichtigen van de militaire rechtbanken.

Maar het geldt hier ter zake het gemeen recht.

In 1888, bleek het initiatief van Minister Lejeune om de voorwaardelijke veroordeeling in te voeren een gewaagde hervorming; thans wordt zij eensgezind aangenomen en niemand denkt er aan terug te keeren tot het verleden.

Maar het vraagstuk is heel anders. Bestaan er gebiedende redenen om aan de rechters toe te laten het voorstel van het uitstel te verleen voor de straffen die niet drie jaar gevangenisstraf overschrijden? Wij meenen het niet.

Men heeft doen gelden dat de grens van zes maanden willekeurig was en dat wij moesten vertrouwen op de wijsheid en de gematigheid van de rechters. Wij willen dit niet tegenspreken, maar, bij toepassing van deze redeneering, zou men logisch iedere grens voor het recht het uitstel te verleen en zelfs de schaal der straffen moeten afschaffen.

Men zegt ons nog dat de rechter soms verplicht is tegen wil en dank een overtreder naar de gevangenis te sturen.

Deze gevallen moeten zeldzaam zijn en zullen bijna verdwijnen, indien de wet gewijzigd wordt zooals uw Commissie het voorstelt.

Bovendien zal het genaderecht steeds kunnen werken in buitengewone gevallen.

Wij moeten niet uit het oog verliezen dat, indien er verzachtende omstandigheden bestaan, de crimineele straffen verminderd of gewijzigd worden overeenkomstig de hiernavolgende bepalingen :

Doodstraf wordt vervangen door levenslangen of tijdelijken dwangarbeid, door opsluiting of door een gevangenisstraf van ten minste drie jaar.

seules personnes justiciables des tribunaux militaires.

Mais dans l'espèce, il s'agit du droit commun.

En 1888, l'initiative prise par M. le Ministre Lejeune d'introduire la condamnation conditionnelle apparaissait comme une réforme hardie, audacieuse. Actuellement, elle est unanimement admise; personne ne songe à revenir au passé.

Mais la question est tout autre. Y a-t-il des motifs impérieux pour permettre aux juges d'accorder le bénéfice du sursis pour les peines ne dépassant pas trois ans d'emprisonnement ? Nous ne le croyons pas.

On a fait valoir que la limite de six mois était arbitraire et que nous devions avoir confiance dans la sagesse et la modération des juges. Nous n'y contredirons pas, mais par application de ce raisonnement, il faudrait logiquement supprimer toute limite au droit d'accorder le sursis et même supprimer l'échelle des peines.

On nous dit encore, que le juge est parfois obligé contre son gré d'envoyer un délinquant en prison.

Ces cas doivent être rares et deviendront quasi inexistants si la loi est modifiée telle que le propose votre Commission.

Au surplus, le droit de grâce pourra toujours jouer efficacement dans ces cas exceptionnels.

Ne perdons pas de vue que s'il existe des circonstances atténuantes, les peines *criminelles* sont réduites ou modifiées conformément aux dispositions qui suivent :

La peine de mort sera remplacée par les travaux forcés à perpétuité ou à temps, par la reclusion ou par un emprisonnement de trois ans au moins.

Levenslange dwangarbeid, door tijdelijken dwangarbeid, door opsluiting of door een gevangenisstraf van ten minste drie jaar.

Dwangarbeid van vijftien tot twintig jaar, door dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar, door opsluiting of door een gevangenisstraf van ten minste twee jaar.

Dwangarbeid van tien tot vijftien jaar, door opsluiting of door een gevangenisstraf van ten minste één jaar.

Opsluiting, door een gevangenisstraf van ten minste één maand. (Art. 80 van het strafwetboek.)

Herinneren wij er daarenboven aan dat de veroordeelde tot een gevangenisstraf van drie jaar, kan vrijgelaten worden na het eerste jaar gevangenzitten.

Wij zijn van oordeel dat de sociale verdediging eischt dat de feiten van werkelijken ernst, afdoende zouden onderdrukt worden.

Men kan nog vreezen dat de rechtbanken van deze geduchte mogelijkheid op zeer verschillende wijze zullen gebruik maken.

Verliezen wij eveneens niet uit het oog dat de eenige rechter altijd behouden wordt inzake boetstraffen en hij dikwijls bijzonder ernstig en kiesche zaken moet berechten.

Wegens al deze redenen heeft uw Commissie eenparig gemeend zich niet te kunnen aansluiten bij den tekst van de Kamer.

\* \* \*

#### NIEUWE TEKST.

Deze zienswijze werd dan ook aan het Ministerie van Justitie medegedeeld en deze bracht, bij wijze van amendementen, wijzigingen aan het ontwerp welke aan Uwe Commissie volledige voldoening schenken.

Wij stellen U dan ook voor den geamendeerden tekst als grondslag onzer besprekingen te nemen.

La peine des travaux forcés à perpétuité, par les travaux forcés à temps, par la reclusion ou par un emprisonnement de trois ans au moins.

La peine des travaux forcés de quinze ans à vingt ans, par les travaux forcés de dix ans à quinze ans, par la reclusion ou par un emprisonnement de deux ans au moins.

La peine des travaux forcés de dix à quinze ans, par la reclusion ou par un emprisonnement d'un an au moins;

La peine de reclusion par un emprisonnement d'un mois au moins. (Art. 80 du Code pénal.)

Rappelons, en outre, que le condamné à une peine d'emprisonnement de trois ans peut être libéré après la première année de détention.

Nous estimons que la défense sociale exige que les faits d'une gravité réelle soient réprimés efficacement.

On peut encore craindre que les tribunaux n'usent de cette redoutable faculté d'une façon très différente.

Ne perdons également pas de vue que le juge unique est toujours maintenu en matière correctionnelle et qu'il doit souvent juger des affaires particulièrement graves et délicates.

Pour tous ces motifs, votre Commission, à l'unanimité de ses membres, estimait qu'elle ne pouvait se rallier au texte de la Chambre.

\* \* \*

#### NOUVEAU TEXTE.

Il fut donné connaissance de cette façon de voir au Ministère de la Justice et, par voie d'amendement, celui-ci apporta au projet des modifications qui satisfont complètement votre Commission.

C'est pourquoi nous proposons de prendre le texte amendé comme base de nos discussions.

Het zal dan ook zeker niet van nut ontbloot zijn de wijzigingen aan de wet gebracht, zooals ze door de Kamer van Volksvertegenwoordigers is gestemd, uiteen te zetten met aanwijzing hunner juiste draagwijdte.

\* \* \*

Enkel het eerste artikel heeft mel-  
denswaardige wijzigingen ondergaan.

Volgens den tekst der Kamer, mochten de rechtbanken en gerechtshoven, wanneer de veroordeelde geene vroegere veroordeeling tot hoofdgevangenisstraf of tot eene zwaardere straf had opgelopen voor misdaad of wanbedrijf, en voor zooveel de als hoofdstraf te ondergane gevangenisstraf geen *drie jaar* te boven ging, bevelen dat de tenuitvoerlegging van het arrest of het vonnis zou uitgesteld worden.

In den ons voorgelegden tekst wordt de termijn van *drie jaar* verminderd op *een jaar*.

De rechtbanken en gerechtshoven zullen dus slechts voorwaardelijk mogen straffen op voorwaarde dat de hoofdstraf geen jaar te boven gaat.

Wij zijn de meening toegedaan dat een jaar volstaat. Deze uitbreiding is niet van aard de beteugeling der misdaden of wanbedrijven te ontzenuwen.

Maar het schijnt ons ook nutteloos verder te gaan. Immers, in bijna al de gevallen waarin de rechter een straf uitspreekt van meer dan één jaar, zal de beklaagde reeds voorarrest hebben gedaan, en men zal altijd, zooals wij het reeds deden opmerken, uitstel kunnen verleenen, zelfs voor straffen zwaarder dan een jaar, door genadeverleening.

\* \* \*

Volgens de huidige wetgeving is het den rechter niet verboden in eene en zelfde zaak te veroordeelen *met uitstel* voor een feit en *zonder* voor

Il ne sera donc pas inutile d'exposer, en indiquant leur portée exacte, les modifications apportées à la loi telle qu'elle a été votée par la Chambre des Représentants.

\* \* \*

Seul l'article premier a subi des changements notables.

D'après le texte de la Chambre les cours et les tribunaux pouvaient, quand le condamné n'a encouru aucune condamnation à l'emprisonnement principal ou à une peine plus grave pour crime ou délit, et pour autant que la peine d'emprisonnement principale à subir ne dépasse pas *trois ans*, ordonner qu'il sera sursis à l'exécution du jugement ou de l'arrêt.

Dans le texte qui nous est soumis, le délai de *trois ans* est réduit à *un an*.

Les cours et tribunaux ne pourront donc accorder le sursis qu'à condition que la peine principale ne dépasse pas un an.

Nous sommes d'avis que la peine d'un an suffit. Cette extension n'est pas de nature à énerver la répression des crimes ou délits.

Mais il nous semble inutile d'aller plus loin. En effet, dans presque tous les cas où le juge prononce une peine supérieure à un an, le prévenu aura déjà fait de la détention préventive, et, ainsi que nous l'avons fait observer, on pourra toujours accorder le sursis même pour des peines supérieures à un an, par octroi de grâce.

\* \* \*

Sous l'empire de la législation actuelle, il n'est pas interdit au juge, dans une même affaire, de condamner *avec sursis* pour un fait et *sans sursis*

een ander. Maar de opschorsing is noodzakelijk van toepassing *op al de straffen* voor *hetzelfde feit* uitgesproken. (Arrest Hof Verbrek. 3 Maart 1902. Pas. I, blad. 176. toegelicht door M. de Procureur Generaal Leclercq in de Pasicrisie van 1925, I, bl. 140.)

Op dit gebied bevat de nieuwe geamendeerde tekst eene zeer nuttige beschikking.

De rechter mag de schorsing bevelen ofwel van het vonnis of het arrest, ofwel van de hoofdstraffen of vervangende straffen die werden opgelegd.

Niemand zal betwisten dat de heel korte gevangenisstraffen, vooral wanneer ze het gevolg zijn der wanbetaling eener geldboete, ernstige nadeelen opleveren.

De rechter zal dus, bij toepassing der huidige wet, de gunst der voorwaardelijke veroordeeling mogen *weigeren* voor de boete, maar ze *toestaan* voor de vervangende gevangenisstraf.

Als bijkomende straf, waarop de wet van toepassing is, melden wij de verbeurdverklaring. Men heeft immers en terecht doen opmerken, dat het somtijds gebeurt uitstel te zien weigeren omdat deze noodzakelijk van toepassing is op de verbeurdverklaring en zulks in omstandigheden waarin het werkelijk niet aanneembaar was deze straf niet ten uitvoer te brengen.

\*\*\*

Duur der schorsing.

Deze wordt door den rechter vastgesteld. Hij bedraagt ten minste een jaar en ten hoogste twee jaar voor de politiestraffen.

Volgens den tekst door de Kamer aangenomen was deze een jaar *ne varietur*.

Wij moeten bekennen niet goed in te zien waarom deze verandering werd aangebracht, zooveel te meer daar de overtredingen na een jaar verjaren.

pour un autre. Mais le sursis est nécessairement d'application à *toutes les peines* prononcées pour *le même fait*. (Arrêt Cour Cas., 3 mars 1902, Pas. I, p. 176, commenté par M. le Procureur Général Leclercq, dans la Pasicrisie de 1925, I, p. 140.)

A cet égard, le nouveau texte amendé contient une disposition très utile.

Le juge peut ordonner le sursis, soit du jugement ou de l'arrêt, soit des peines principales ou subsidiaires encourues.

Personne ne contestera que les peines d'emprisonnement très courtes, surtout quand elles sont la conséquence du non-paiement d'une amende, présentent de très graves inconvénients.

Dans l'application de la loi actuelle, le juge pourra *refuser* la condamnation conditionnelle pour l'amende, mais l'accorder pour la peine d'emprisonnement subsidiaire.

Comme peine subsidiaire tombant sous l'application de la loi, nous citerons la confiscation. En effet, on a fait observer et à bon droit, qu'il arrive parfois de voir refuser le sursis parce que celui-ci est nécessairement d'application à la confiscation, et ce dans des circonstances où il était vraiment inadmissible de ne pas exécuter cette peine.

\*\*\*

Durée du sursis.

Elle est fixée par le juge. Elle comporte un an au minimum et deux ans au maximum pour les peines de police.

D'après le texte voté par la Chambre, elle sera d'un an, *ne varietur*.

Nous avouons ne pas bien voir pourquoi cette modification a été apportée, d'autant plus que les infractions se prescrivent après un an.

Alhoewel geen amendement door uw Commissie is nedergelegd, verkiest zij nochtans den oorspronkelijken tekst.

Voor de correctioneele straffen is het uitstel ten minste vijf jaar en ten hoogste tien jaar.

Het gaat in met den dag van het arrest of het vonnis.

Indien, gedurende den vastgestelden termijn, de veroordeelde geene nieuwe veroordeeling tot gevangenisstraf of tot eene zwaardere straf oploopt voor misdaad of wanbedrijf, wordt de veroordeeling geacht niet te bestaan.

In tegenovergesteld geval worden de straffen, waarvoor uitstel werd verleend, en de nieuwe samengevoegd.

Alinea 5 der huidige wet is nieuw. Ziehier hoe zij ontstaan is.

In de Kamer had de Regeering een amendement nedergelegd luidens hetwelke de rechter *verplicht* was uitstel te weigeren voor de geldboeten en de verbeurdverklaring, maar hem het recht liet dit toe te staan voor de vervangende gevangenzitting. (Kamer, 19 October 1926, stuk n<sup>o</sup> 436.)

Men deed opmerken dat dit stelsel onlogisch was.

Immers, de vervangende gevangenzitting, waarvan de verjaring geschorst is, vermits uitgesproken met uitstel, kon bij verval der opschorsing uitgevoerd worden en dit op een oogenblik waarop de straf van boete verjaard is. Voor deze straf inderdaad was de verjaring niet geschorst vermits de uitspraak zonder uitstel was geschied. Om in dit euvel te voorzien, heeft de Regeering dezen nieuwen tekst voorgesteld, welke in feite de verjaring der geldboete schorst en wel voor gansch het tijdstip gedurende hetwelk de vervangende gevangenzitting uitvoerbaar zal zijn.

\*\*\*

Quoiqu'aucun amendement n'ait été présenté par votre Commission, celle-ci préfère toutefois le texte original.

Pour les peines correctionnelles, le sursis est de cinq ans au minimum et de dix ans au maximum.

Il prend cours à la date de l'arrêt ou du jugement.

Si, au cours du délai fixé, le condamné n'encourt pas de nouvelle condamnation à une peine d'emprisonnement ou à une peine plus grave pour crime ou délit, la condamnation est censée ne pas exister.

Dans le cas contraire, les peines pour lesquelles le sursis a été accordé sont cumulées avec les nouvelles peines.

L'alinéa 5 de la loi actuelle est nouveau. Voici comment il s'est produit.

Le Gouvernement avait déposé à la Chambre un amendement aux termes duquel le juge était *obligé* de refuser le sursis pour les amendes et la confiscation, mais avec la faculté de l'accorder pour la peine subsidiaire d'emprisonnement. (*Documents de la Chambre*, 19 octobre 1926, n<sup>o</sup> 436.)

On fit observer que ce système était illogique.

En effet, la peine subsidiaire d'emprisonnement, dont la prescription est suspendue, puisqu'elle est prononcée avec sursis, pouvait, en cas d'interruption du sursis, être mise à exécution et ce à un moment où la peine de l'amende est prescrite. En effet, pour cette peine, la prescription n'est pas suspendue, puisqu'elle a été prononcée sans sursis. Pour y remédier, le Gouvernement a proposé ce nouveau texte qui, en fait, suspend la prescription de l'amende, et ce pour toute la durée pendant laquelle la peine d'emprisonnement subsidiaire sera exécutoire.

\*\*\*

Alinea 6 van artikel 1 bevat ook eene nieuwigheid.

Op initiatief van den achtbaren heer Van Dievoet, heeft de Kamer aangenomen dat de rechter het verleen van het uitstel mag afhankelijk stellen van de uitvoering binnen een gestelden termijn, van het geheel of een gedeelte der door hem uitgesproken burgerlijke veroordeeling.

Men begrijpt heel goed de edele bedoeling door dewelke de verdedigers van deze beschikking zich hebben laten leiden. Wij kunnen slechts hulde brengen aan hunne bedoelingen. Maar wanneer de rechter iemand veroordeelt met uitstel, dan gaat het hoofdzakelijk om de uitvoering der straf te beletten.

Het is dan ook tamelijk moeilijk om begrijpen dat de niet naleving van andere voorwaarden dan deze van geen nieuw misdrijf of wanbedrijf te begaan, de uitvoering der straf kan medesleepen.

Men moet niet verduiken dat zulks in zekere gevallen den toestand van den veroordeelde zal bemoeilijken.

Hij zou ook het voorwerp moeten zijn van eene zekere bewaking. Daarmede kan het gerecht zich onmogelijk gelasten. De rechters zullen onbetwistbaar soms voor zeer kiesche toestanden komen te staan.

Maar deze hervorming is reeds in Nederland ingevoerd en in zekere gevallen kan zij van nut zijn.

Wij zouden nochtans verkozen hebben ze het voorwerp te zien uitmaken van een afzonderlijk wetsontwerp, want het problema is van belang.

Wij dringen nochtans niet aan om de stemming over dit ontwerp niet te vertragen.

Artikel 2 vergt geen uitlegging. Enkel om een harmonisch geheel te hebben, wordt hier ook de termijn van drie jaar door een jaar vervangen.

L'alinéa 6 de l'article 1<sup>er</sup> contient également une nouveauté.

A l'initiative de l'honorable M. Van Dievoet, la Chambre a admis que le juge peut subordonner l'octroi du sursis à l'exécution, dans un délai déterminé, de tout ou partie de la condamnation civile prononcée par lui.

On comprend fort bien l'intention généreuse qui a inspiré les partisans de cette disposition. Nous ne pouvons qu'y rendre hommage. Mais lorsque le juge condamne quelqu'un avec sursis, il s'agit principalement de prévenir l'exécution de la peine.

Il est donc assez difficile à comprendre que la non-observance d'autres conditions que celle de ne plus se rendre coupable d'un nouveau crime ou délit, puisse entraîner l'exécution de la peine.

On ne doit pas se dissimuler que cela est de nature, en certain cas, à rendre plus difficile la situation du condamné.

Il devrait également être l'objet d'une certaine surveillance. Il est impossible que le tribunal s'en charge. Il est incontestable que les juges se trouveront parfois en présence de situations très délicates.

Mais cette réforme a déjà été introduite aux Pays-Bas et dans certains cas elle présente de l'utilité.

Nous eussions préféré en voir faire l'objet d'un projet de loi distinct, car le problème a son importance.

Nous ne voulons toutefois pas insister, pour ne pas retarder le vote de ce projet.

L'article 2 se passe de commentaires; ce n'est que pour réaliser un tout harmonieux qu'on y a substitué le délai d'un an à celui de trois ans.

Het nieuw artikel 3 heeft betrekking op de herstelling in eer en rechten. Hier ook worden de termijnen in overeenstemming gebracht met dit wetsontwerp.

Wij zijn stellig overtuigd dat deze wijzigingen aan de huidige wet verbeteringen zijn.

Sedert lang heeft de voorwaardelijke veroordeeling burgerrecht verkregen. Men kan het misschien niet altijd eens zijn over de wijze waarop zij wordt toegepast, maar niemand denkt er aan ze af te schaffen.

Zij heeft onbetwistbaar goede gevolgen afgeworpen.

Het huidig ontwerp, gematigd en lenig, breidt de mogelijkheid harer toepassing uit.

Indien den rechter nu het recht gegeven wordt uitstel te verleenen voor straffen tot een jaar, blijft het evenwicht behouden door het verlenen van den duur der schorsing.

Dit zwaard van Damocles zal voor den misdrijver eene bestendige bedreiging, eene voortdurende vermaning zijn.

Wij zijn dan overtuigd dat het vele gevallen van herhaling zal beletten en vele personen aan de gevangenis sparen.

Uw Commissie heeft dit verslag, evenals het wetsontwerp bij eenparigheid der aanwezige leden aangenomen.

*De Voorzitter,*  
PIERRE VAN FLETEREN.

*De Verslaggever,*  
J. DE CLERCQ.

Le nouvel article 3 se rapporte à la réhabilitation. Dans cet article également les délais sont mis en concordance avec ceux du projet de loi.

Nous avons la ferme conviction que les modifications apportées à la loi actuelle constituent des améliorations.

Depuis longtemps la condamnation conditionnelle a acquis droit de cité. On peut toutefois différer d'opinion sur la façon dont elle est appliquée, mais personne ne songe à la supprimer.

Elle a eu incontestablement des résultats favorables.

Le projet actuel, modéré et souple, étend la possibilité de son application.

Si faculté est donnée au juge d'accorder le sursis pour des peines à concurrence d'un an, l'équilibre reste maintenu par la prorogation de la durée du sursis.

Cette épée de Damoclès restera pour le coupable une menace constante et un avertissement durable.

Nous avons la conviction que le projet préviendra de nombreux cas de récidive et épargnera à bien des gens l'emprisonnement.

Votre Commission, à l'unanimité de ses membres, a approuvé le présent rapport, ainsi que le projet de loi.

*Le Président,*  
PIERRE VAN FLETEREN.

*Le Rapporteur,*  
J. DE CLERCQ.

**Wetsontwerp  
door de Kamer der Volksvertegen-  
woordigers overgemaakt.**

EERSTE ARTIKEL.

Artikel 9 van de wet van 31 Mei 1888 wordt gewijzigd als volgt :

Bij het veroordeelen tot een of meer straffen, wanneer de als hoofdstraf te ondergane gevangenisstraf drie jaar niet te boven gaat, en de veroordeelde geen vroegere veroordeeling tot hoofdgevangenisstraf of tot een zwaardere straf heeft opgelopen voor misdaad of wanbedrijf, kunnen de hoven en rechtbanken, bij een met redenen omkleede beslissing, bevelen dat de tenuitvoerlegging van het vonnis of van het arrest zal uitgesteld worden.

De uitsteltermijn beloopt één jaar, wanneer het politiestraffen, en vijf tot tien jaar, wanneer het correctionele straffen geldt; hij gaat in met den dag van het vonnis of van het arrest.

De veroordeeling wordt geacht niet te bestaan indien, gedurende dien termijn, de veroordeelde geen nieuwe veroordeeling tot gevangenisstraf of tot een zwaardere straf oploopt voor misdaad of wanbedrijf.

In het tegenovergestelde geval worden de straffen, waarvoor het uitstel werd verleend en die welke het voorwerp van de nieuwe veroordeeling uitmaken, samengevoegd.

**Projet transmis par la Chambre  
des Représentants.**

ARTICLE PREMIER.

L'article 9 de la loi du 31 mai 1888 est modifié comme suit :

Les cours et tribunaux, en condamnant à une ou plusieurs peines, peuvent, lorsque l'emprisonnement à subir, comme peine principale, ne dépasse pas trois années, et que le condamné n'a encouru aucune condamnation à l'emprisonnement principal ou à une peine plus grave pour crime ou délit, ordonner par décision motivée qu'il sera sursis à l'exécution du jugement ou de l'arrêt.

Le sursis est d'un an s'il s'agit de peines de police, de cinq à dix ans s'il s'agit de peines correctionnelles et compte à partir du jugement ou de l'arrêt.

La condamnation sera considérée comme non avenue si, pendant ce délai, le condamné n'encourt pas de condamnation nouvelle à l'emprisonnement ou à une peine plus grave pour crime ou délit.

Dans le cas contraire, les peines pour lesquelles le sursis a été accordé et celles qui font l'objet de la condamnation nouvelle sont cumulées.

**Nieuwe tekst  
door de Regeering voorgesteld.**

**EERSTE ARTIKEL.**

Artikel 9 van de wet van 31 Mei 1888 wordt gewijzigd als volgt :

« Bij het veroordeelen tot een of meer straffen, wanneer de als hoofdstraf te ondergane gevangenisstraf één jaar niet te boven gaat, en de veroordeelde geen vroegere veroordeeling tot hoofdgevangenisstraf of tot een zwaarder straf heeft opgelopen ter zake van misdad of wanbedrijf, kunnen de hoven en rechtbanken, bij een met redenen omkleede beslissing, bevelen dat de tenuitvoerlegging van het vonnis of van het arrest, of van de hoofdstraffen of vervangende straffen die erbij werden opgelegd, zal uitgesteld worden.

» De uitsteltermijn wordt door den rechter vastgesteld. Hij bedraagt ten minste één jaar en ten hoogste twee jaar wanneer het politiestraffen en, ten minste vijf jaar en ten hoogste tien jaar, wanneer het correctioneele straffen geldt; hij gaat in met den dag van het vonnis of van het arrest.

» De veroordeeling wordt geacht niet te bestaan indien, gedurende dien termijn, de veroordeelde geen nieuwe veroordeeling tot gevangenisstraf of tot een zwaardere straf oploopt voor misdad of wanbedrijf.

» In het tegenovergestelde geval worden de straffen, waarvoor het uitstel werd verleend en die welke het voorwerp van de nieuwe veroordeeling uitmaken, samengevoegd.

» Zoo de rechter voor de geldboete geen uitstel verleent, terwijl hij het wel toekent voor de vervangende gevangenisstraf, blijft de geldboete eischbaar in geval de vervangende gevangenisstraf uitvoerbaar zou worden en voor gansch den tijd dat zij uitvoerbaar zal zijn.

**Nouveau texte  
proposé par le Gouvernement.**

**ARTICLE PREMIER.**

L'article 9 de la loi du 31 mai 1888 est modifié comme suit :

« Les cours et tribunaux, en condamnant à une ou plusieurs peines, peuvent lorsque l'emprisonnement à subir, comme peine principale, ne dépasse pas un an, et que le condamné n'a encouru aucune condamnation à l'emprisonnement principal ou à une peine plus grave pour crime ou délit, ordonner par décision motivée qu'il sera sursis à l'exécution du jugement ou de l'arrêt ou des peines principales ou subsidiaires qu'ils déterminent.

» La durée du sursis est fixée par le juge. Il est d'un an au moins et de deux ans au plus s'il s'agit de peines de police, de cinq ans au moins et de dix ans au plus s'il s'agit de peines correctionnelles, et compte à partir du jugement ou de l'arrêt.

La condamnation sera considérée comme non-avenue si, pendant ce délai, le condamné n'encourt pas de condamnation nouvelle à l'emprisonnement ou à une peine plus grave pour crime ou délit.

Dans le cas contraire, les peines pour lesquelles le sursis a été accordé et celles qui font l'objet de la condamnation nouvelle sont cumulées.

» Lorsque le juge exclut l'amende du sursis en l'accordant pour l'emprisonnement subsidiaire, l'amende demeure exigible dans le cas où l'emprisonnement subsidiaire viendrait à être exécutoire et pour tout le temps où il le sera.

De rechter kan het verleen van het uitstel afhankelijk maken van de uitvoering, binnen een gestelden termijn, van het geheel of een gedeelte der door hem uitgesproken burgerlijke veroordeeling.

Bij het verstrijken van den door den rechter vastgestelden termijn, wordt de zaak opnieuw door het openbaar ministerie ter terechtzitting aangebracht om een eindbeslissing over het verleen van het uitstel te bekomen.

De veroordeelingen tot vrijheidsstraf met opgelegden arbeid van meer dan zeven dagen, door de rechtbanken der Kolonie uitgesproken, worden met vorenvermelde veroordeelingen wegens misdaad of wanbedrijf gelijkgesteld.

ART. 2.

De alinea's 1 en 2 van artikel 34 van de wet van 15 Juni 1899, gewijzigd bij artikel 6 van de wet van 24 Juli 1923, zijn gewijzigd als volgt :

De beschikkingen van het gewoon strafrecht betreffende de voorwaardelijke veroordeeling zijn van toepassing op de misdrijven gepleegd door de personen die tot het leger behooren of die aan de militaire rechtsmacht onderworpen zijn.

Het uitstel kan echter verleend worden, zelfs wanneer de te ondergane gevangenisstraf drie jaar te boven gaat, indien deze gevangenisstraf uitgesproken werd krachtens het Militair Strafwetboek of de besluit-wet van 13 November 1915.

Le juge peut faire dépendre l'octroi du sursis de l'exécution, dans un certain délai, de tout ou partie de la condamnation civile prononcée par lui.

A l'expiration du délai fixé par le juge, la cause sera ramenée à l'audience par le ministère public pour y être statué définitivement, sur l'octroi du sursis.

Sont assimilées aux condamnations pour crime ou délit visées ci-dessus les condamnations à une servitude pénale de plus de sept jours prononcées par les tribunaux de la Colonie.

ART. 2.

Les alinéas 1<sup>er</sup> et 2 de l'article 34 de la loi du 15 juin 1899, modifié par l'article 6 de la loi du 24 juillet 1923, sont modifiés comme suit :

Les dispositions du droit pénal ordinaire concernant la condamnation conditionnelle sont applicables aux infractions commises par les personnes qui appartiennent à l'armée ou qui sont justiciables de la juridiction militaire.

Le sursis peut, toutefois, être accordé même lorsque l'emprisonnement à subir dépasse trois ans, si cet emprisonnement a été prononcé en vertu du Code pénal militaire ou de l'arrêté-loi du 13 novembre 1915.

» De rechter kan het verleen van het uitstel afhankelijk maken van de uitvoering, binnen een gestelden termijn, van het geheel of een gedeelte der door hem uitgesproken burgerlijke veroordeeling.

» Bij het verstrijken van den door den rechter vastgestelden termijn, wordt de zaak opnieuw door het openbaar ministerie ter terechtzitting aangebracht om een eindbeslissing over het verleen van het uitstel te bekomen.

» De veroordeelingen tot vrijheidsstraf met opgelegden arbeid van meer dan zeven dagen, door de rechtbanken der Kolonie uitgesproken, worden met vorenvermelde veroordeelingen wegens misdaad of wanbedrijf gelijkgesteld.

#### ART. 2.

De alinea's 1 en 2 van artikel 34 van de wet van 15 Juni 1899, gewijzigd bij artikel 6 van de wet van 24 Juli 1923, zijn gewijzigd als volgt :

De beschikkingen van het gewoon strafrecht betreffende de voorwaardelijke veroordeeling zijn van toepassing op de misdrijven gepleegd door de personen die tot het leger behoren of die aan de militaire rechtsmacht onderworpen zijn.

Het uitstel kan echter verleend worden, zelfs wanneer de te ondergane gevangenisstraf een jaar te boven gaat, indien deze gevangenisstraf uitgesproken werd krachtens het Militair Strafwetboek of de besluit-wet van 13 November 1915.

#### ART. 3 (nieuw).

Het 3<sup>o</sup> van artikel 1 der wet van 25 April 1896 luidt als volgt :

« 3<sup>o</sup> Zoo de veroordeeling voorwaardelijk is, moet een termijn, die niet minder dan den duur van het uitstel noch minder dan vijf jaar mag bedragen, verlopen zijn sedert de veroor-

Le juge peut faire dépendre l'octroi du sursis de l'exécution, dans un certain délai, de tout ou partie de la condamnation civile prononcée par lui.

A l'expiration du délai fixé par le juge, la cause sera ramenée à l'audience par le ministère public pour y être statué définitivement, sur l'octroi du sursis.

Sont assimilées aux condamnations pour crime ou délit visées ci-dessus les condamnations à une servitude pénale de plus de sept jours prononcées par les tribunaux de la Colonie.

#### ART. 2.

Les alinéas 1<sup>er</sup> et 2 de l'article 34 de la loi du 15 juin 1899, modifié par l'article 6 de la loi du 24 juillet 1923, sont modifiés comme suit :

Les dispositions du droit pénal ordinaire concernant la condamnation conditionnelle sont applicables aux infractions commises par les personnes qui appartiennent à l'armée ou qui sont justiciables de la juridiction militaire.

Le sursis peut, toutefois, être accordé, même lorsque l'emprisonnement à subir dépasse un an, si cet emprisonnement a été prononcé en vertu du Code pénal militaire ou de l'arrêté-loi du 13 novembre 1915.

#### ART. 3. (nouveau).

Le 3<sup>o</sup> de l'article 1<sup>er</sup> de la loi du 25 avril 1896 est rédigé comme suit :

« 3<sup>o</sup> Si la condamnation est conditionnelle, un délai qui ne peut être inférieur ni à la durée du sursis ni à cinq ans, doit s'être écoulé depuis la condamnation, si celle-ci, prononcée



deeling, indien deze, alleen uitgesproken, geacht wordt niet te bestaan.

» In de andere gevallen moeten, sedert het verval van de straf, overeenkomstig het 1<sup>o</sup>, vijf jaar verlopen zijn.

» Die termijn wordt echter op tien jaar gebracht... » (het overige zooals in den van kracht zijnden tekst.)

seule, est considérée comme non avenue.

» Dans les autres cas, cinq ans doivent s'être écoulés depuis l'extinction de la peine, conformément au 1<sup>o</sup>.

» Toutefois, ce délai est porté à dix ans... (le reste comme au texte en vigueur.) »